

3. Datoria externă brută – prezentare generală

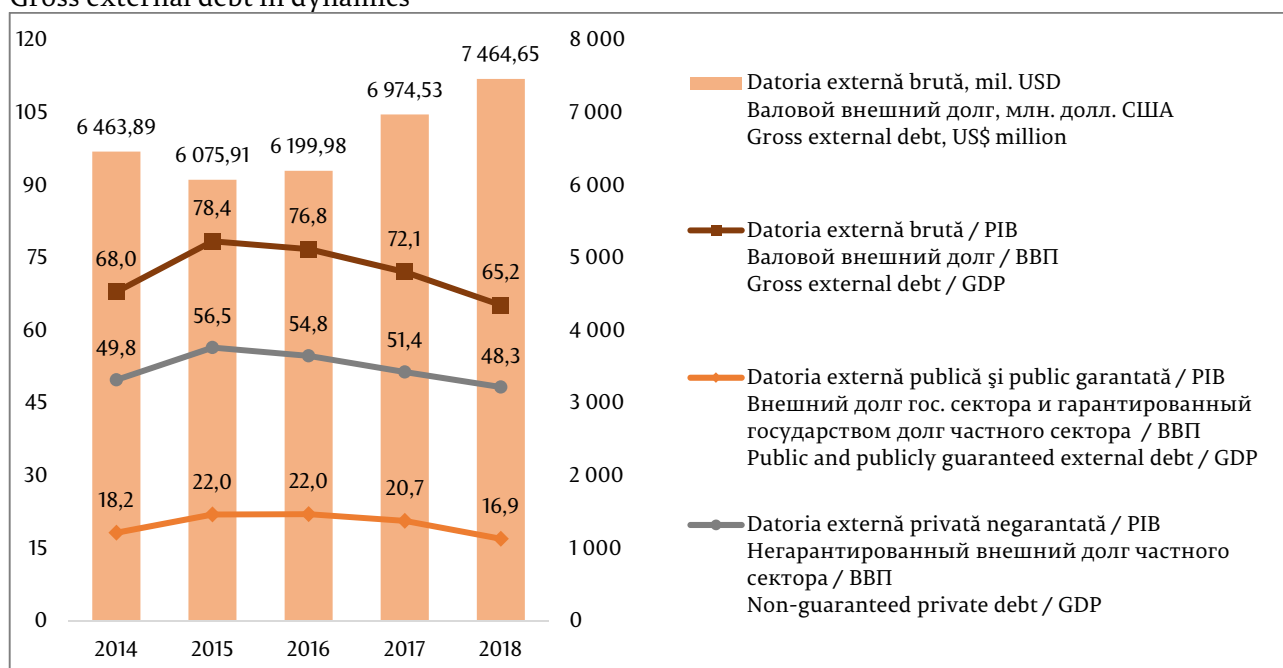
Валовой внешний долг – общее представление

Gross external debt – overview

Datoria externă brută a Republicii Moldova s-a majorat față de începutul anului cu 7,0 la sută în valoare absolută, dar a scăzut cu 6,9 p.p. relativ la PIB din cauza PIB-ului în creștere. La 31.12.2018 a înregistrat 7 464,65 mil. USD, ceea ce constituie 65,2 la sută raportat la PIB (diagrama 6, tabelul 3).

Diagrama 6. Datoria externă brută în dinamică

Валовой внешний долг в динамике
 Gross external debt in dynamics

Datoria externă publică și public garantată a reprezentat 26,0 la sută din totalul datoriei externe, însumând 1 938,89 mil. USD (-3,0 la sută de la începutul anului). **Datoria externă privată negarantată** s-a cifrat la 5 525,76 mil. USD, în creștere cu 11,1 la sută față de 31.12.2017. Cea mai mare parte a stocului datoriei externe brute îi revine **datoriei pe termen lung** (71,0 la sută). Totuși, în anul 2018 a continuat creșterea accentuată a **datoriei externe pe termen scurt** (+23,1 la sută față de 31.12.2017), care rezultă, preponderent, din majorarea angajamentelor externe sub formă de credite comerciale și avansuri (acestea vor fi achitate parțial prin livrări de mărfuri (partea de avansuri primite anterior pentru exporturi nelivrate), iar parțial reprezintă plăți amânate pentru importurile efectuate, ce vor fi onorate conform termenelor contractuale).

Tabelul 3. Indicatorii principali aferenți datoriei externe (MBP6)

Основные показатели внешнего долга (РПБ6)

Main indicators of the external debt (BPM6)

	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12.2018 / 31.12.2017
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ mill.					%
Datoria externă brută Валовой внешний долг Gross external debt	6 463,89	6 075,91	6 199,98	6 974,53	7 464,65	107,0
Datoria externă publică și public garantată Внешний долг государственного сектора и гарантированный государством долг Public and publicly guaranteed external debt	1 731,05	1 702,11	1 779,36	1 999,64	1 938,89	97,0
Datoria privată negarantată Негарантированный долг частного сектора Non-guaranteed private debt	4 732,84	4 373,80	4 420,62	4 974,89	5 525,76	111,1
Datoria externă pe termen scurt Краткосрочный внешний долг Short-term external debt	1 531,05	1 237,72	1 374,62	1 760,53	2 168,02	123,1
Datoria externă pe termen lung Долгосрочный внешний долг Long-term external debt	4 932,84	4 838,19	4 825,36	5 214,00	5 296,63	101,6
	%					р.р. / п.п.
Pondereea datoriei externe publice și public garantate în datoria externă brută Доля внешнего долга гос. сектора и гарантированного государством долга в валовом внешнем долге Share of public and publicly guaranteed external debt in gross external debt	26,8	28,0	28,7	28,7	26,0	-2,7
Pondereea datoriei externe pe termen lung în datoria externă brută Доля долгосрочного долга в валовом внешнем долге Share of long-term external debt in gross external debt	76,3	79,6	77,8	74,8	71,0	-3,8
Pondereea creditorilor organizații internaționale și guverne străine în datoria externă sub formă de împrumuturi și alocări de DST Доля международных организаций и иностранных правительств (кредиторы) во внешнем долге в части кредитов и распределения СДР Share of international organizations and foreign governments (creditors) in the external debt in the form of loans and SDR allocations	45,3	44,8	45,1	46,0	43,8	-2,2

Notă: р. р. – puncte procentuale / Примечание: п. п. – процентные пункты / Note: р. р. – percentage points

V. DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.12.2018

ВНЕШНИЙ ДОЛГ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА на 31.12.2018

EXTERNAL DEBT OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA AS OF 12/31/2018

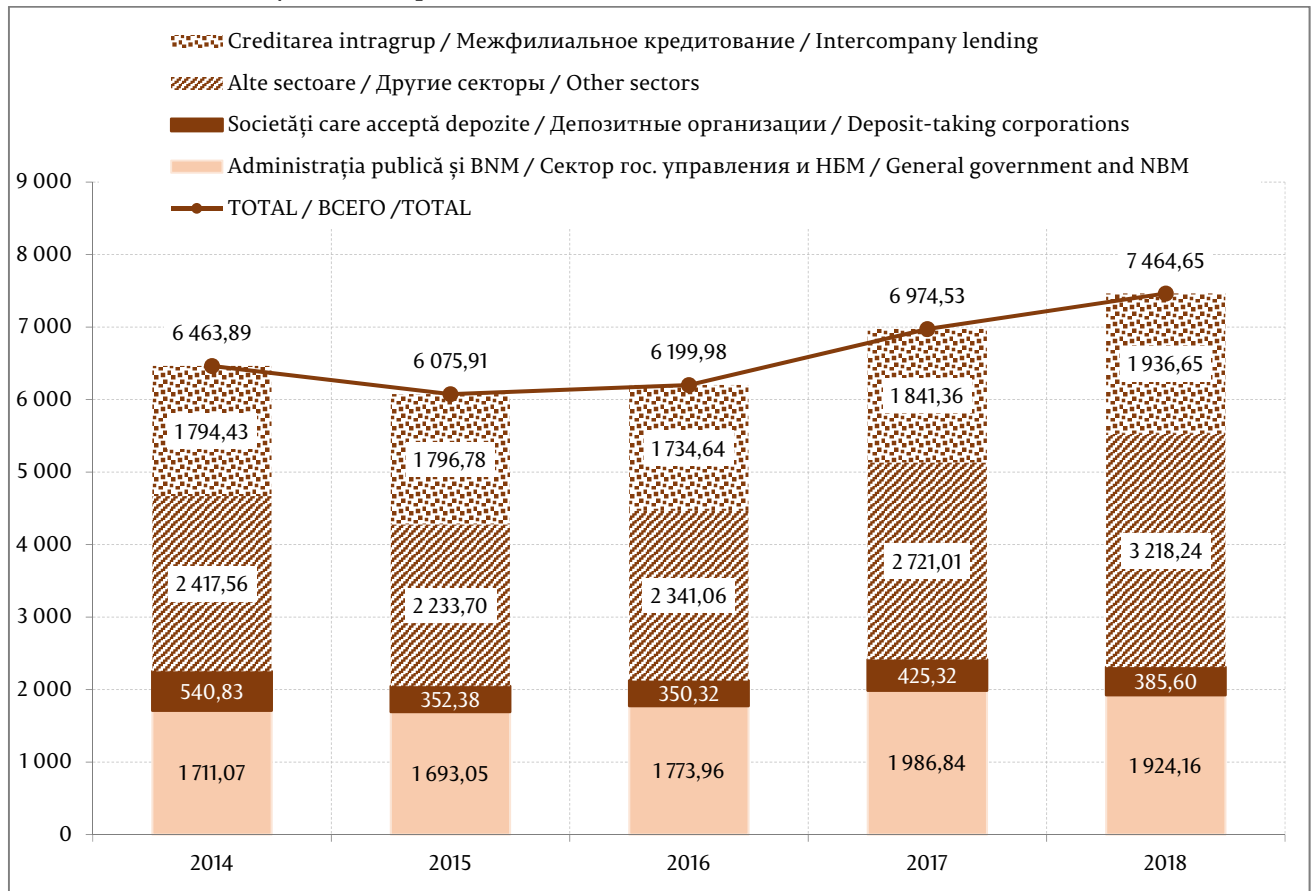
a) Datoria externă brută pe ansamblul sectoarelor instituționale

La sfârșitul anului 2018, datoria externă brută a Republicii Moldova a constituit 7 464,65 mil. USD, înregistrând o creștere de 7,0 la sută față de sfârșitul anului 2017 (diagrama 54).

Diagrama 54. Datoria externă brută, la sfârșitul perioadei, prezentare sectorială (mil. USD)

Валовой внешний долг по секторам, по состоянию на конец периода (млн. долл. США)

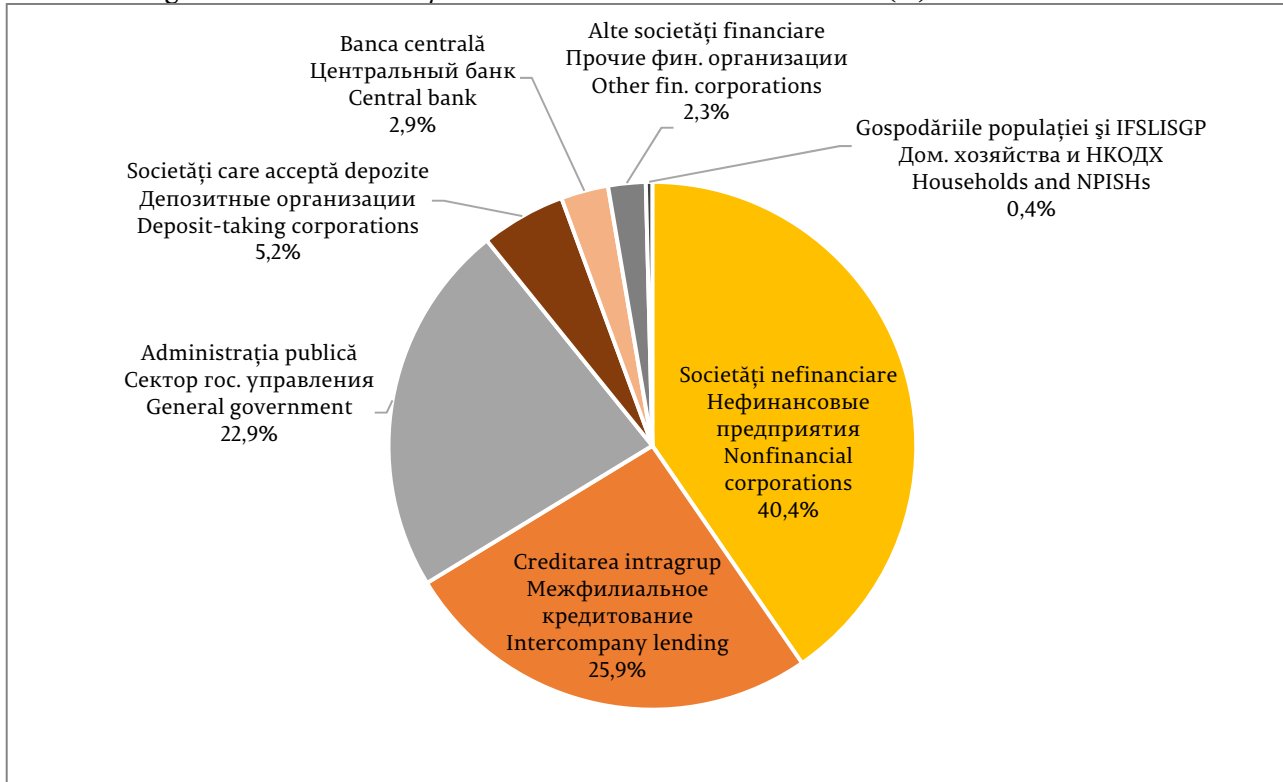
Gross external debt by sector, at period-end (US\$ million)

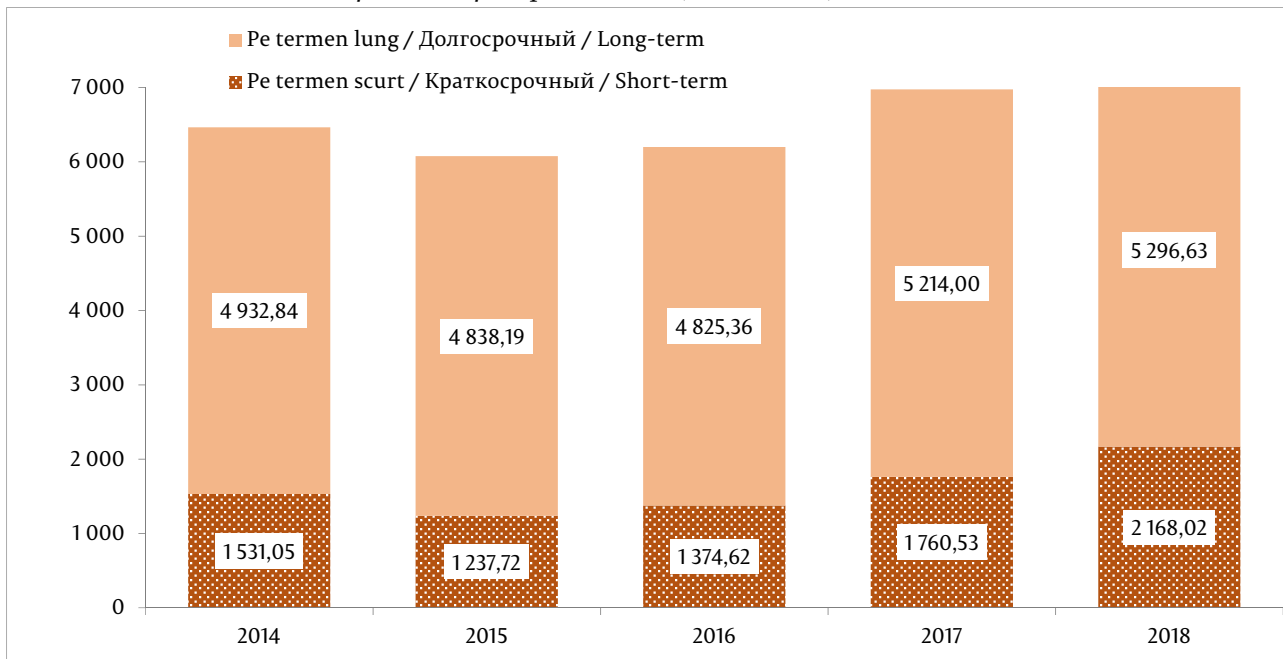
Structura datoriei externe brute pe sectoare instituționale relevă că cea mai mare parte a acesteia a revenit societăților nefinanciare – 40,4 la sută din total (+3,8 p.p. comparativ cu perioada anterioară) urmate de creditarea intragrup în cadrul investițiilor directe (25,9 la sută) și de administrația publică (22,9 la sută) (diagrama 55).

Pe parcursul anului 2018, datoria pe termen lung a crescut cu 1,6 la sută, iar datoria cu scadența de până la 1 an – cu 23,1 la sută comparativ cu sfârșitul anului 2017 (diagrama 56).

Diagrama 55. Structura datoriei externe brute pe sectoare instituționale, la 31.12.2018 (%)
Структура валового внешнего долга по институциональным секторам на 31.12.2018 (%)
Structure of gross external debt by institutional sectors as of 31.12.2018 (%)

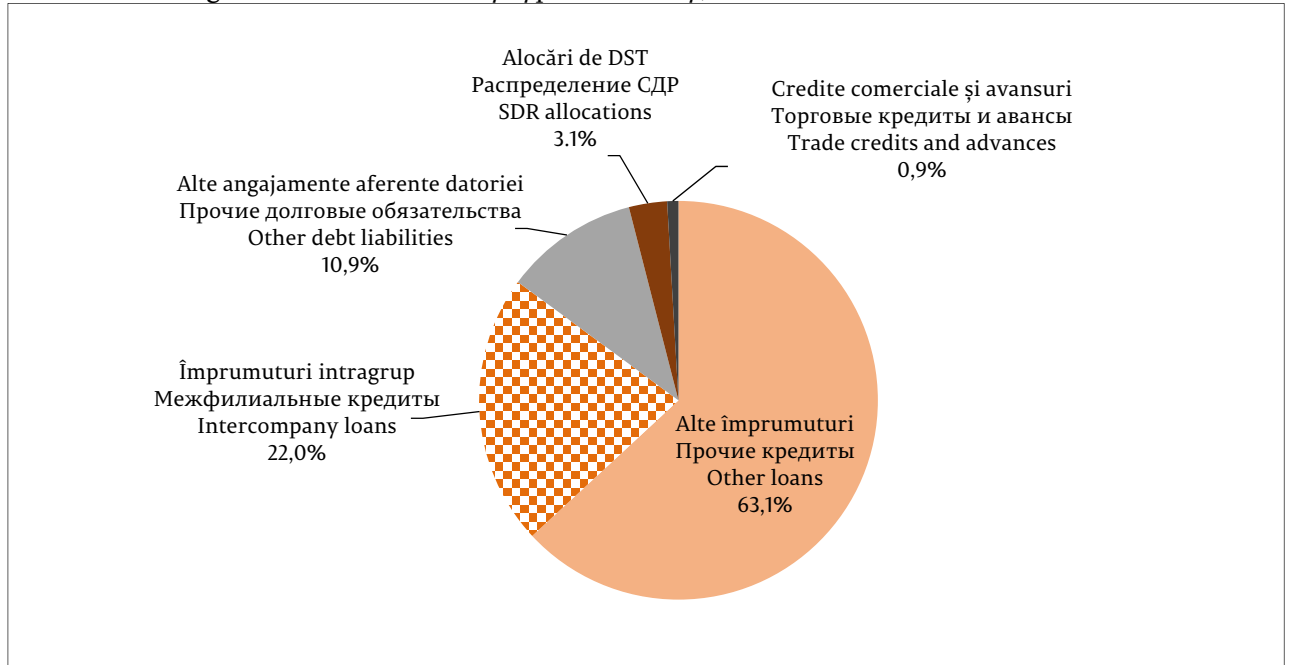
Diagrama 56. Structura datoriei externe, pe scadențe, la sfârșitul perioadei (mil. USD)
Структура внешнего долга по срокам погашения, на конец периода (млн. долларов США)
Structure of external debt by maturity, at period-end (US\$ million)

Structura datoriei externe pe termen lung și a celei pe termen scurt pe tipuri de angajamente este prezentată în diagramele 57-58.

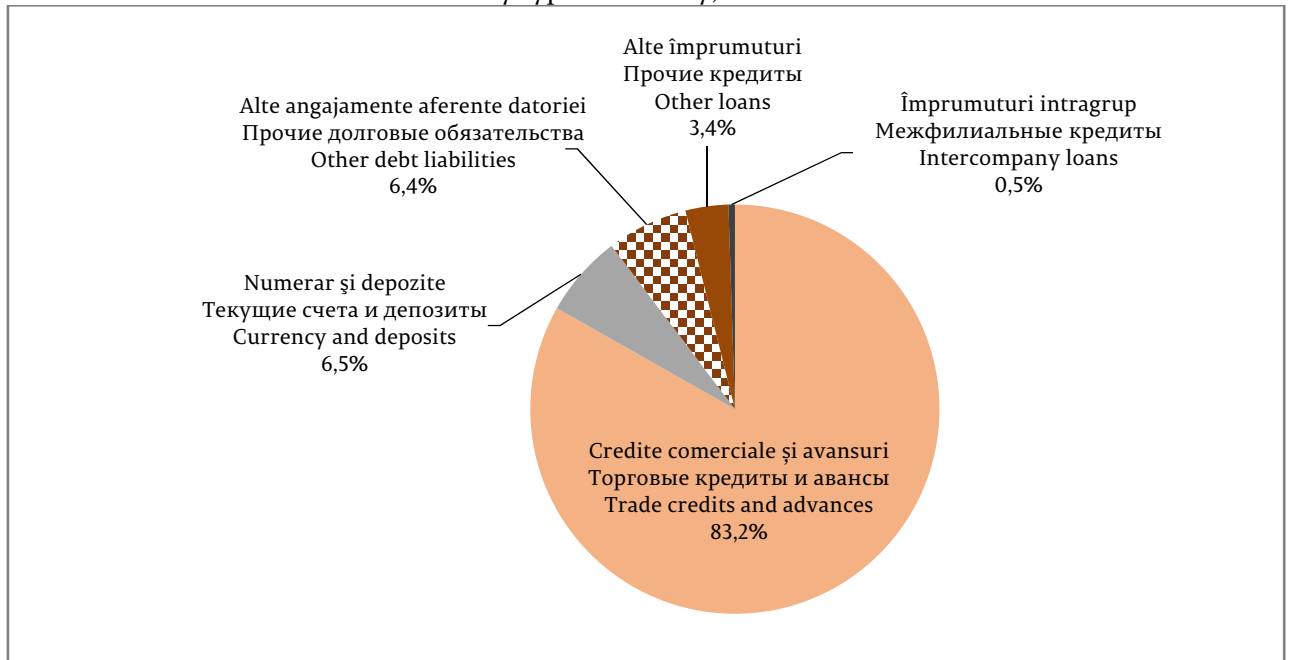
Diagrama 57. Structura datoriei externe pe termen lung, pe tipuri de angajamente, la 31.12.2018

Структура долгосрочных внешних обязательств по состоянию на 31.12.2018
Structure of long-term external debt by type of liability, as of 31.12.2018

Diagrama 58. Structura datoriei externe pe termen scurt, pe tipuri de angajamente, la 31.12.2018

Структура краткосрочных внешних обязательств по состоянию на 31.12.2018
Structure of short-term external debt by type of liability, as of 31.12.2018

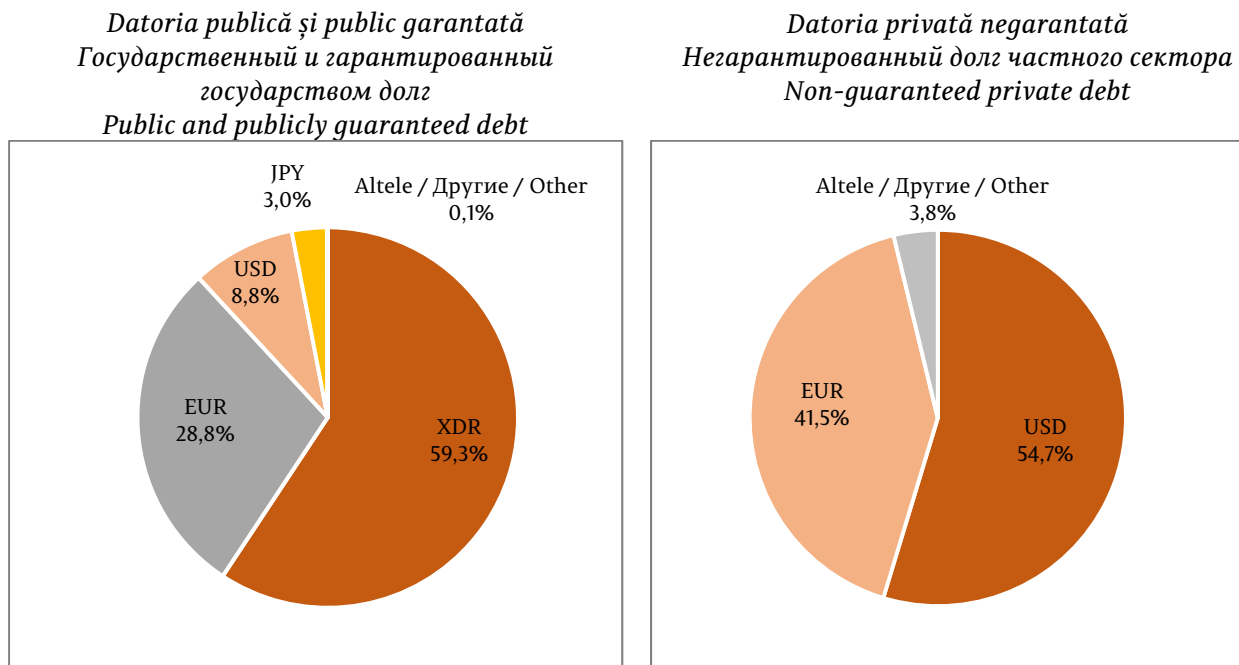

În anul 2018, în structura pe valute a datoriei externe publice și public garantate ponderea majoritară a fost deținută de angajamentele în DST, reprezentând 59,3 la sută, urmate de angajamentele în euro – 28,8 la sută. În cadrul datoriei private negarantate au predominat

angajamentele în dolari SUA cu o pondere de 54,7 la sută, urmate de cele în euro – 41,5 la sută (diagrama 59).

Diagrama 59. Structura datoriei externe, pe valute, la 31.12.2018

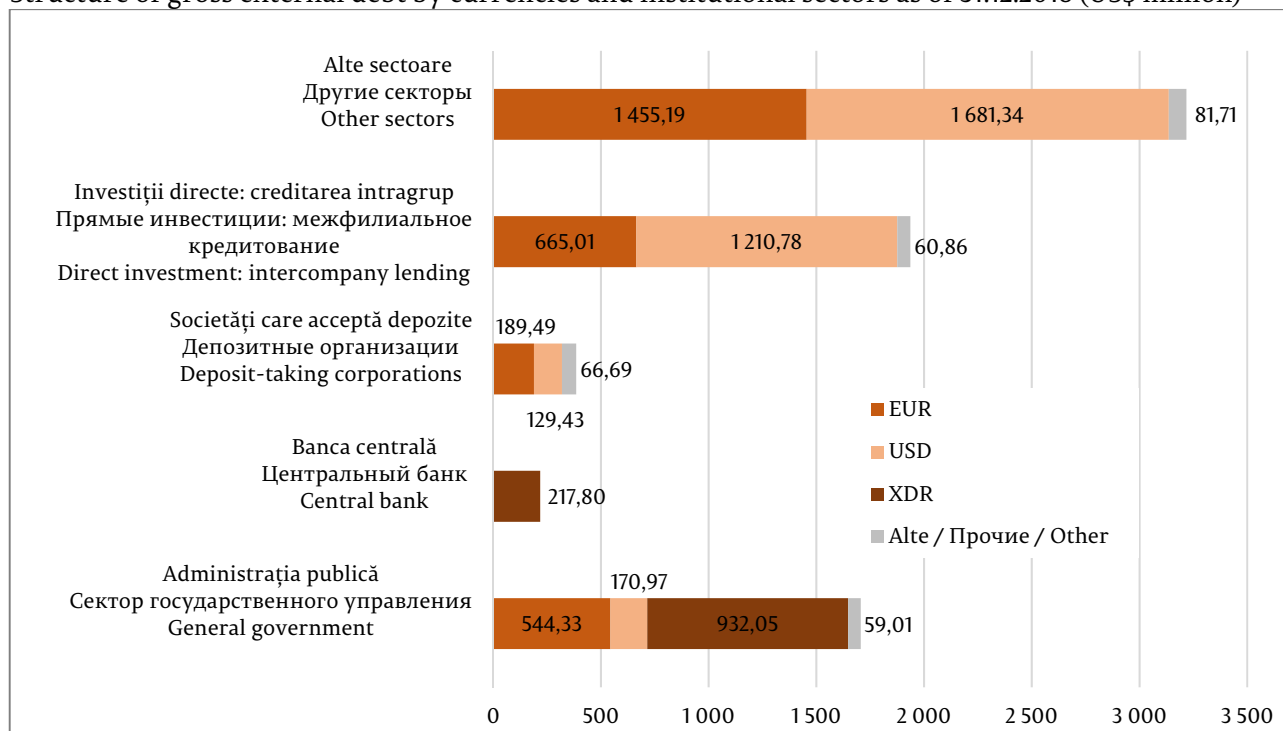
Структура внешнего долга по валютам, на 31.12.2018
Structure of external debt by currencies as of 31.12.2018

Diagrama 60. Structura datoriei externe, pe valute, prezentare pe sectoare instituționale, la 31.12.2018 (mil. USD)

Структура внешнего долга по валютам и институциональным секторам на 31.12.2018 (млн. долларов США)

Structure of gross external debt by currencies and institutional sectors as of 31.12.2018 (US\$ million)

Datoria externă sub formă de *împrumuturi, alocări de DST și investiții de portofoliu* a constituit 4 756,02 mil. USD, ceea ce reprezintă 63,7 la sută din datoria externă la sfârșitul anului 2018. Din aceasta, 40,8 la sută constituie datoria sectorului public și 59,2 la sută revin sectorului privat.

Pe parcursul anului 2018, Republica Moldova a beneficiat de sprijinul financiar din partea instituțiilor internaționale și a altor state, astfel Guvernul Republicii Moldova a contractat împrumuturi în valoare de 144,82 mil. USD (tabelul 11).

Tabelul 11. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și investiții de portofoliu, detalii suplimentare (mil. USD)

Внешний долг в части кредитов, распределения СДР и портфельных инвестиций – дополнительные детали (млн. долларов США)

External debt in the form of loans, SDR allocations, and portfolio investment – details (US\$ million)

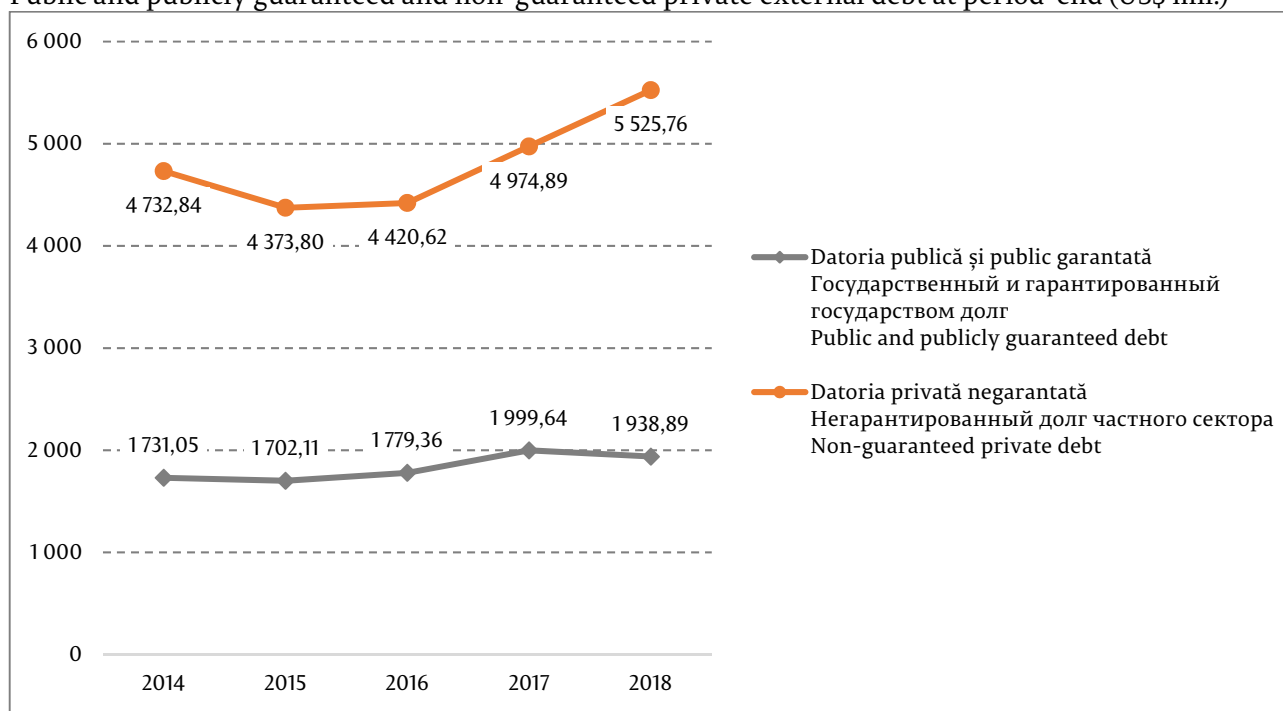
	Stoc la / Остаток на / Stock as of 31.12.2017	Intrări / Привле- чение / Inflow	Plăți reale de principal / Погашение основного долга / Actual principal payments	Alte modificări/ Другие изменения / Other changes	Fluctuația ratei de schimb / Изменение обменного курса / Exchange rate changes	Stoc la / Остаток на / Stock as of 31.12.2018
Banca centrală / Центральный банк	264,29	20,37	-61,86		-5,00	217,80
Central bank						
credite multilaterale международные организации multilateral loans	264,29	20,37	-61,86		-5,00	217,80
Datoria de stat directă	1 701,55	144,82	-112,57		-44,56	1 689,24
Прямой государственный долг						
Direct governmental debt						
credite multilaterale și alocările de DST международные организации и распределение СДР multilateral loans and SDR allocations	1 345,81	144,43	-59,35		-37,53	1 393,36
credite bilaterale двусторонние кредиторы bilateral loans	354,86	0,39	-52,57		-7,04	295,64
alte / другие / other	0,88		-0,65		0,01	0,24
Datoria UAT / Долг АТЕ / Debt of ATU	21,00		-3,14		-0,74	17,12
credite multilaterale международные организации multilateral loans	20,82		-3,06		-0,73	17,03
de la alți creditori / другие кредиторы / from other creditors	0,18		-0,08		-0,01	0,09
Datoria corporațiilor publice	12,80	4,04	-1,48		-0,63	14,73
Долг государственных корпораций						
Debt of public corporations						
credite multilaterale международные организации multilateral loans	12,80	3,34	-1,48		-0,62	14,04
de la alți creditori / другие кредиторы / from other creditors		0,70			-0,01	0,69
Datoria privată negarantată de stat	2 695,70	480,80	-308,20	-12,68	-38,49	2 817,13
Негарантированный государством долг частного сектора						
Non-guaranteed private debt						
credite multilaterale международные организации multilateral loans	159,27	47,11	-45,18	-8,13	-8,26	144,81
de la alți creditori / другие кредиторы from other creditors	2 536,43	433,69	-263,02	-4,55	-30,23	2 672,32
TOTAL / ВСЕГО / TOTAL	4 695,34	650,03	-487,25	-12,68	-89,42	4 756,02

b) Datoria externă publică și public garantată

La sfârșitul anului 2018, *datoria externă publică și public garantată* a constituit 1 938,89 mil. USD (26,0 la sută din total), fiind în descreștere cu 3,0 la sută față de anul 2017, iar cea *privată negarantată de stat* – 5 525,76 mil. USD (74,0 la sută din total), majorându-se cu 11,1 la sută (diagrama 61, tabelul 20 din Secțiunea statistică).

Diagrama 61. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Внешний государственный долг, гарантированный государством долг частного сектора и негарантированный долг частного сектора, на конец периода (млн. долларов США)
 Public and publicly guaranteed and non-guaranteed private external debt at period-end (US\$ mil.)

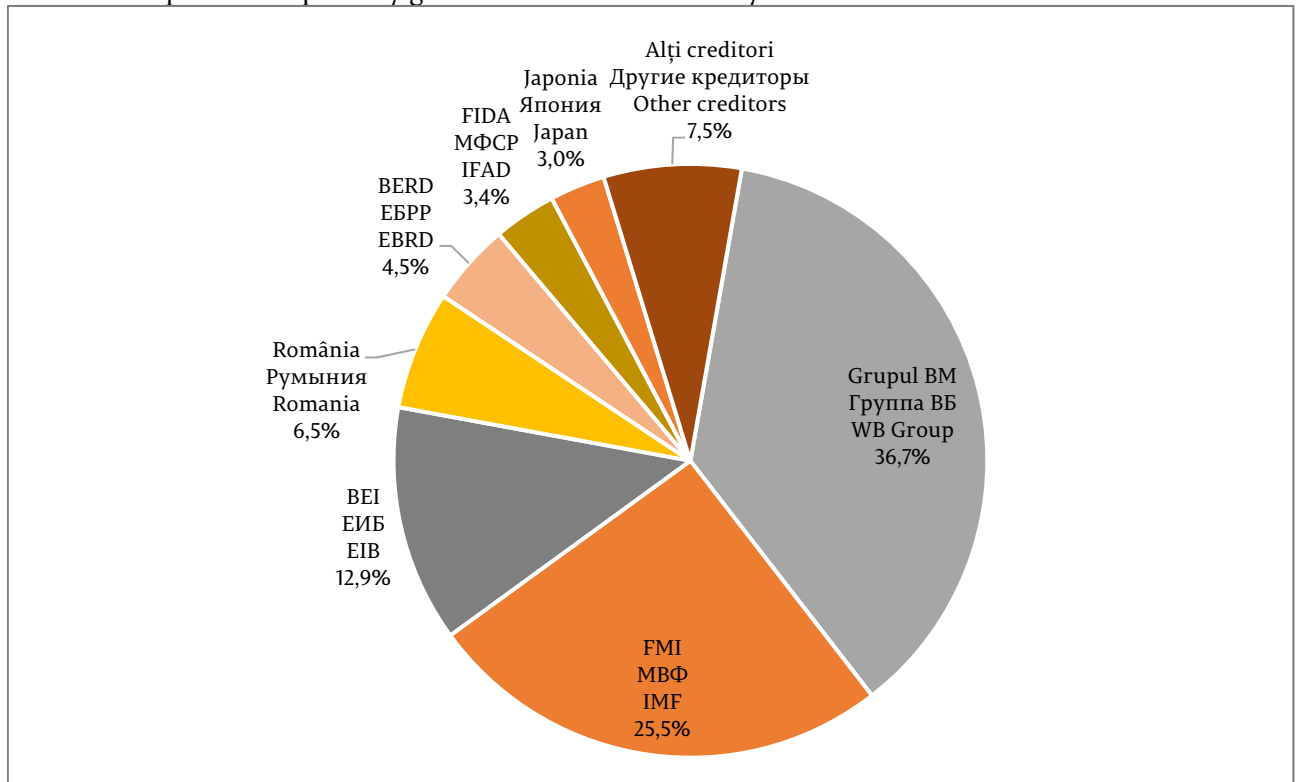
Principalul creditor al statului, conform situației din 31.12.2018, este Grupul Băncii Mondiale (din care datoria față de AID a totalizat 619,07 mil. USD, față de BIRD – 91,39 mil. USD și față de CFI – 1,88 mil. USD) cu o pondere de 36,7 la sută din total sau 712,34 mil. USD, urmat de FMI cu 25,5 la sută și BEI cu 12,9 la sută din datoria externă publică și public garantată (diagrama 62). Distribuția datoriei externe totale pe principalii creditori este prezentată în tabelul 21 din Secțiunea statistică.

Diagrama 62. Structura pe creditorii a datoriei externe publice și public garantate la 31.12.2018

Структура внешнего государственного и гарантированного государством долга по кредиторам на 31.12.2018

Structure of public and publicly guaranteed external debt by creditors as of 31.12.2018

Evoluția indicatorilor privind deservirea datoriei externe publice și public garantate a Republicii Moldova este prezentată în tabelul 12.

Tabelul 12. Serviciul datoriei externe publice și public garantate

 Обслуживание внешнего государственного и гарантированного государством долга
 Public and publicly guaranteed external debt service

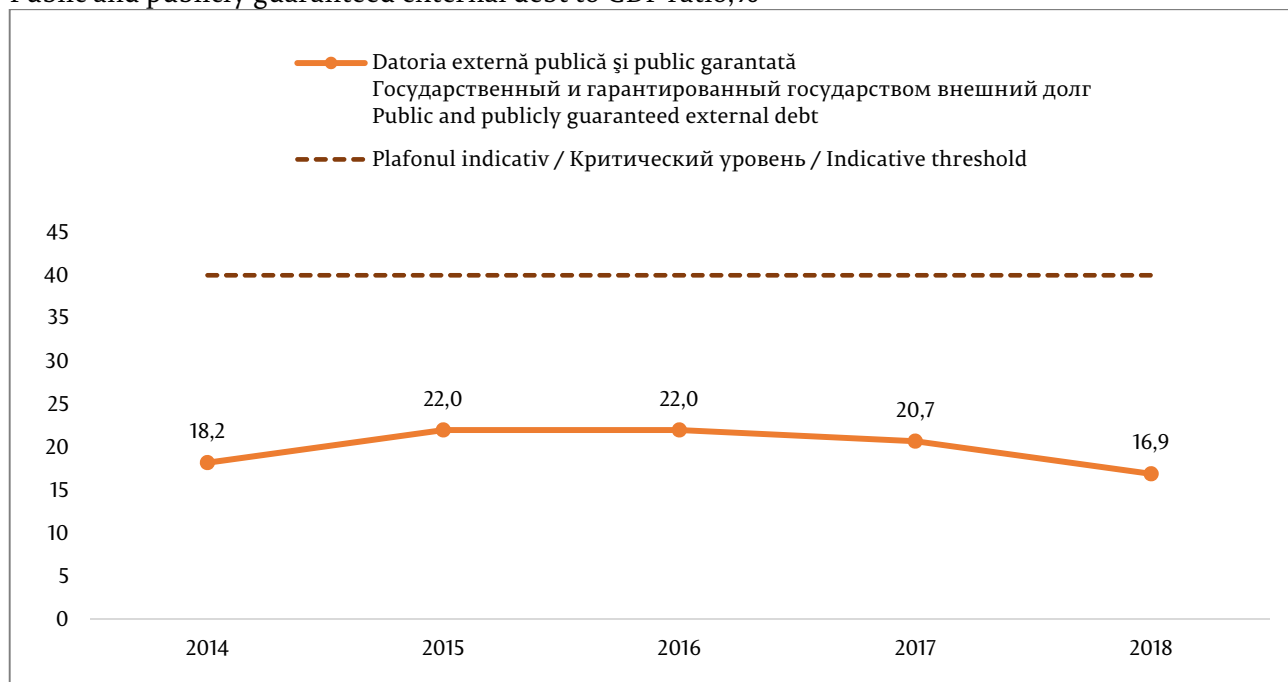
	UM / ЕИ	2014	2015	2016	2017	2018
Serviciul datoriei externe publice și public garantate (plăți efective în conformitate cu orarul)	mil. USD	110,70	98,39	127,31	161,25	206,48
Обслуживание внешнего государственного и гарантированного государством долга (фактически, в соответствии с договором)	млн. USD					
Public and publicly guaranteed external debt service (actual payments, according to schedule)						
Serviciul datoriei de stat externe (plăți efective în conformitate cu orarul)	mil. USD	66,10	51,76	69,61	91,14	135,18
Обслуживание государственного внешнего долга (фактически, в соответствии с договором)	US\$ mil.					
Governmental external debt service (actual payments, according to schedule)	млн. USD					
Serviciul datoriei externe publice și public garantate / export de bunuri și servicii	%	3,7	4,0	4,9	5,2	6,0
Обслуживание внешнего государственного и гарантированного государством долга / экспорт товаров и услуг						
Public and publicly guaranteed external debt service / exports of goods and services						
Serviciul datoriei de stat externe / export de bunuri și servicii	%	2,2	2,1	2,7	2,9	3,9
Обслуживание государственного внешнего долга / экспорт товаров и услуг						
Governmental external debt service / exports of goods and services						

c) Indicatorii gradului de îndatorare

În anul 2018, raportul dintre datoria externă brută și PIB a constituit de 65,2 la sută, cu 6,9 p.p. mai puțin față de nivelul înregistrat în anul 2017. Datoria externă publică și public garantată a Republicii Moldova raportată la PIB s-a încadrat în plafonul de 40 la sută din PIB⁶, consemnând nivelul de 16,9 la sută, în scădere cu 3,8 p.p. față de anul 2017 (diagrama 63).

Diagrama 63. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și PIB, %

Соотношение внешнего государственного и гарантированного государством долга и ВВП, %
 Public and publicly guaranteed external debt to GDP ratio, %

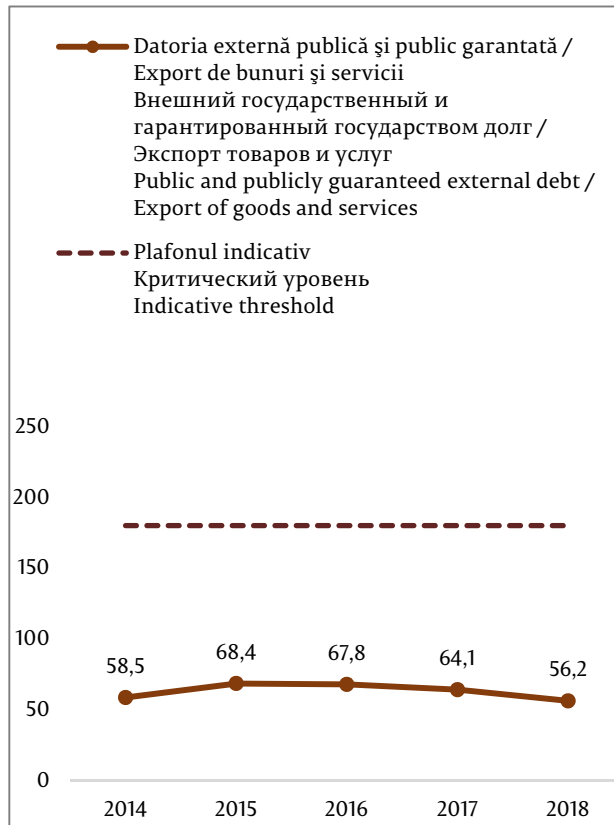

În anul 2018, datoria externă publică și public garantată raportată la exportul de bunuri și servicii a atins nivelul de 56,2 la sută, în descreștere cu 7,9 p.p. față de anul 2017 (diagrama 64). Raportată la veniturile bugetului public național, ponderea datoriei externe publice și public garantate a înregistrat o scădere de 13,1 p.p față de perioada anterioară, constituind 56,2 la sută (diagrama 65).

⁶ Notă: Plafioane indicative în baza scorului CPIA (*Country Policy and Institutional Assessment*) elaborat de Banca Mondială. În anul 2018, scorul Republicii Moldova s-a majorat până la 3.74, astfel plafoanele s-au stabilit la nivelul: 40% pentru raportul dintre datoria externă publică și public garantată (DEPPG) și PIB, 180% pentru raportul dintre DEPPG și exporturi, 250% pentru raportul dintre DEPPG și veniturile bugetului public național, 15% pentru raportul dintre serviciul DEPPG și exporturi și 18% pentru raportul dintre serviciul DEPPG și veniturile bugetului public național.
<http://documents.worldbank.org/curated/en/513741518471205237/pdf/LIC-DSF-SGN-2018-Clean-Feb0718-02082018.pdf>

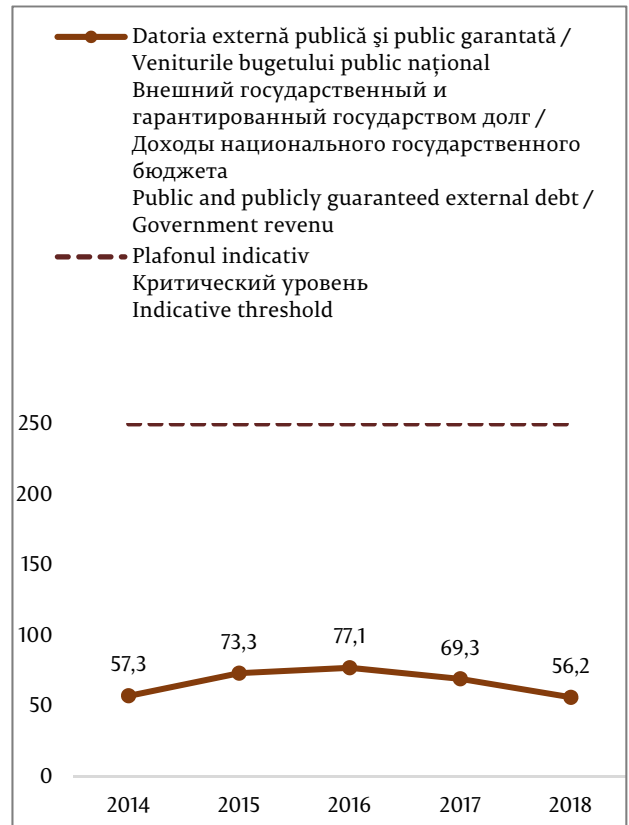
Diagrama 64. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și exportul de bunuri și servicii (%)

Соотношение внешнего государственного и гарантированного государством долга и экспорта товаров и услуг (%)
Public and publicly guaranteed external debt to exports of goods and services ratio (%)

Diagrama 65. Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și veniturile bugetului public național (%)

Соотношение внешнего государственного и гарантированного государством долга и доходов национального публичного бюджета (%)
Public and publicly guaranteed external debt to government revenue ratio (%)

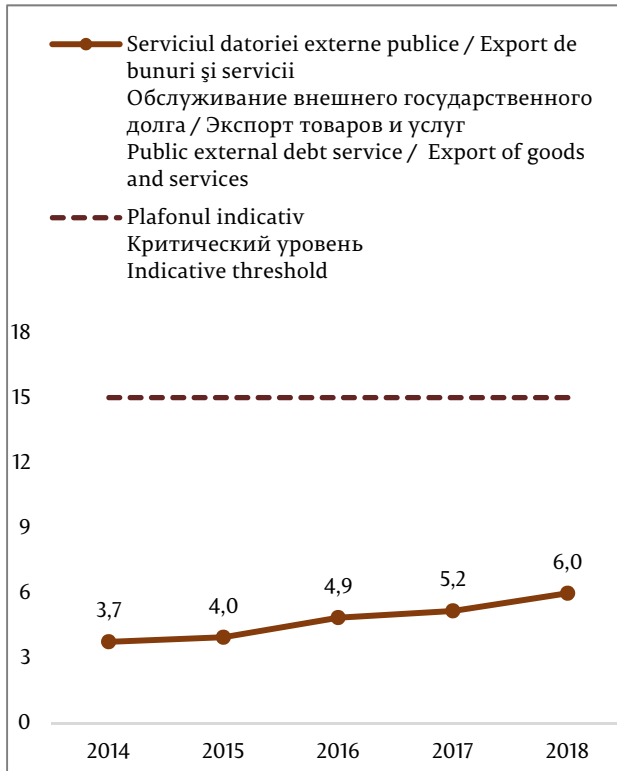

În anul 2018, raportul dintre serviciul datoriei externe publice și valoarea exporturilor de bunuri și servicii a constituit 6,0 la sută, fiind în creștere cu 0,8 p.p. față de anul 2017 (diagrama 66).

Presiunea serviciului datoriei publice asupra veniturilor bugetului public național a crescut nesemnificativ (+0,4 p.p.), atingând în anul 2018 o valoare de 6,0 la sută din veniturile bugetului public național (diagrama 67).

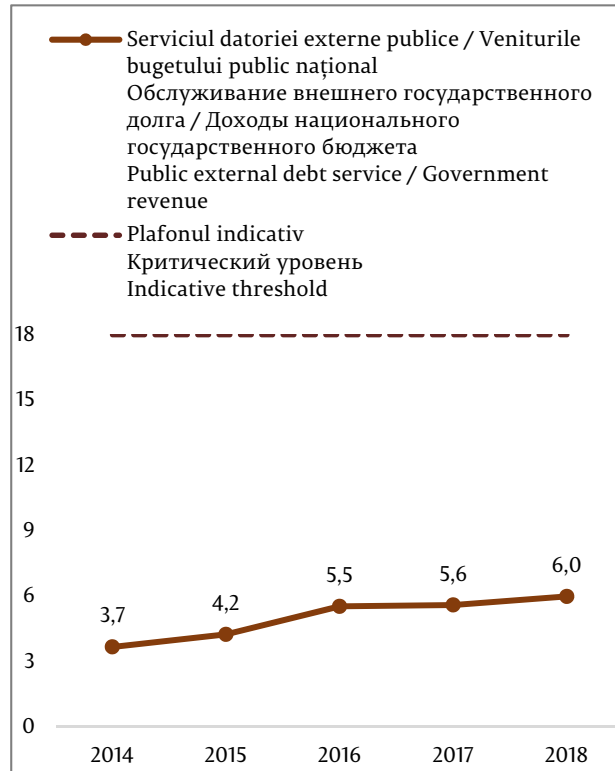
Diagrama 66. Raportul dintre serviciul datoriei externe publice* și exportul de bunuri și servicii (%)

Соотношение платежей по обслуживанию внешнего государственного долга* и экспорта товаров и услуг (%)
Public external debt* service to exports of goods and services ratio (%)

Diagrama 67. Presiunea serviciului datoriei externe publice* asupra finanțelor publice (%)

Долговая нагрузка на государственные финансы в связи с обслуживанием внешнего государственного долга* (%)
External debt service* pressure on public finances (%)

* inclusiv serviciul împrumuturilor private garantate și asumate de stat

* включая обслуживание частных кредитов, гарантированных и принятых к обслуживанию государством

*including service of private loans guaranteed and assumed by the government

Tabelul 19. Datoria externă brută (MBP6) la sfârșitul perioadei, pe sectoare instituționale și pe scadențe (originale) (mil. USD)

Валовой внешний долг (РПБ6), на конец периода, по институциональным секторам и срокам погашения (изначальным) (млн. долл. США)

Gross external debt (BPM6), at period-end, by institutional sectors and maturities (original) (US\$ million)

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Administrația publică	1 320,37	1 353,76	1 481,68	1 722,55	1 706,36
Сектор государственного управления					
General government					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term		0,07	0,46	0,88	0,24
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	1 320,37	1 353,69	1 481,22	1 721,67	1 706,12
Banca centrală	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Центральный банк					
Central bank					
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	540,83	352,38	350,32	425,32	385,60
Депозитные организации, за исключением центрального банка					
Deposit-taking corporations, except central bank					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term	256,66	162,63	218,10	257,87	228,73
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	284,17	189,75	132,22	167,45	156,87
Alte sectoare	2 417,56	2 233,70	2 341,06	2 721,01	3 218,24
Другие секторы					
Other sectors					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term	1 147,48	968,58	1 041,56	1 355,15	1 743,21
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	1 270,08	1 265,12	1 299,50	1 365,86	1 475,03
Alte societăți financiare	105,25	99,62	114,29	132,87	169,80
Прочие финансовые организации					
Other financial corporations					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term	4,37	6,13	5,69	4,94	6,70
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	100,88	93,49	108,60	127,93	163,10
Societăți nefinanciare	2 281,17	2 102,24	2 194,24	2 555,22	3 016,25
Нефинансовые предприятия					
Nonfinancial corporations					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term	1 142,68	962,04	1 035,41	1 349,68	1 736,34
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	1 138,49	1 140,20	1 158,83	1 205,54	1 279,91
Gospodăriile populației și IFSLISGP**	31,14	31,84	32,53	32,92	32,19
Домашние хозяйства и НКОДХ**					
Households and NPISHs**					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term	0,43	0,41	0,46	0,53	0,17
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	30,71	31,43	32,07	32,39	32,02
Investiții directe: creditarea intragrup	1 794,43	1 796,78	1 734,64	1 841,36	1 936,65
Прямые инвестиции: межфилиальное кредитование					
Direct investment: intercompany lending					
Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term	126,91	106,44	114,50	146,63	195,84
Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term	1 667,52	1 690,34	1 620,14	1 694,73	1 740,81
TOTAL / ВСЕГО / TOTAL	6 463,89	6 075,91	6 199,98	6 974,53	7 464,65

* date revizuite / * пересмотренные данные / * revised data

** IFSLISGP - instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației

** НКОДХ - некоммерческие организации, обслуживающие домашние хозяйства

** NPISHs - nonprofit institutions serving households

Tablelul 20. Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Внешний государственный долг, гарантированный государством долг частного сектора и негарантированный долг частного сектора, на конец периода (млн. долларов США)

External public and publicly guaranteed debt and non-guaranteed private debt at period-end (US\$ mil.)

	2014*	2015*	2016*	2017*	2018*
Datoria publică și public garantată	1 731,05	1 702,11	1 779,36	1 999,64	1 938,89
Государственный и гарантированный государством долг					
Public and publicly guaranteed debt					
<i>Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term</i>	<i>0,00</i>	<i>0,07</i>	<i>0,46</i>	<i>0,88</i>	<i>0,24</i>
Investiții de portofoliu	0,00	0,07	0,46	0,88	0,24
Портфельные инвестиции					
Potfolio investment					
<i>Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term</i>	<i>1 731,05</i>	<i>1 702,04</i>	<i>1 778,90</i>	<i>1 998,76</i>	<i>1 938,65</i>
Împrumuturi / Ссуды и займы / Loans	1 560,56	1 538,79	1 621,15	1 831,52	1 775,42
din care datoria corporațiilor publice și UAT**	34,23	25,73	21,95	33,80	31,85
в т.ч. долг государственных корпораций и АТЕ**					
of which: debt of public corporations and ATU**					
Alocări de DST	170,49	163,25	157,75	167,24	163,23
Распределение СДР					
SDR allocations					
Datoria privată negarantată	4 732,84	4 373,80	4 420,62	4 974,89	5 525,76
Негарантированный долг частного сектора					
Non-guaranteed private debt					
<i>Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term</i>	<i>1 404,14</i>	<i>1 131,21</i>	<i>1 259,66</i>	<i>1 613,02</i>	<i>1 971,94</i>
Împrumuturi / Ссуды и займы / Loans	56,33	60,72	73,82	80,81	74,45
Numerar și depozite	233,57	137,30	135,84	165,33	140,24
Наличная валюта и депозиты					
Currency and deposits					
Credite comerciale și avansuri	1 018,39	841,81	905,97	1 218,89	1 618,45
Торговые кредиты и авансы					
Trade credit and advances					
Alte / Прочие / Other	95,85	91,38	144,03	147,99	138,80
<i>Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term</i>	<i>1 534,27</i>	<i>1 445,81</i>	<i>1 426,32</i>	<i>1 520,51</i>	<i>1 617,17</i>
Împrumuturi / Ссуды и займы / Loans	1 502,77	1 419,77	1 398,31	1 482,84	1 567,17
Credite comerciale și avansuri	31,50	26,04	28,01	37,67	50,00
Торговые кредиты и авансы					
Trade credit and advances					
Investiții directe: creditarea intragrup	1 794,43	1 796,78	1 734,64	1 841,36	1 936,65
Прямые инвестиции: межфилиальное кредитование					
Direct investment: intercompany lending					
Angajamente aferente datoriei față de investitorii direcți	1 794,43	1 796,78	1 734,64	1 841,36	1 936,65
Долговые обязательства перед прямыми инвесторами					
Debt liabilities of foreign investment enterprises to direct investors					
<i>Pe termen scurt / Краткосрочные обязательства / Short-term</i>	<i>126,91</i>	<i>106,44</i>	<i>114,50</i>	<i>146,63</i>	<i>195,84</i>
Împrumuturi / Ссуды и займы / Loans	10,26	10,01	10,72	6,99	10,20
Credite comerciale și avansuri	116,65	96,43	103,78	139,64	185,64
Торговые кредиты и авансы					
Trade credit and advances					
<i>Pe termen lung / Долгосрочные обязательства / Long-term</i>	<i>1 667,52</i>	<i>1 690,34</i>	<i>1 620,14</i>	<i>1 694,73</i>	<i>1 740,81</i>
Împrumuturi / Ссуды и займы / Loans	1 099,93	1 081,46	1 030,25	1 125,06	1 165,31
Angajamente aferente datoriei (resurse energetice)	567,59	608,88	589,89	569,67	575,50
Долговые обязательства (энергетические ресурсы)					
Debt liabilities (energy resources)					
TOTAL / ВСЕГО / TOTAL	6 463,89	6 075,91	6 199,98	6 974,53	7 464,65

* date revizuite / * пересмотренные данные / * revised data

** UAT – unități administrativ-teritoriale / ATE – административно-территориальные единицы / ATU – administrative-territorial units

Tabelul 21. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și investiții de portofoliu, pe creditori, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Кредиты, распределение СДР и долговые ценные бумаги по кредиторам, на конец периода (млн. долларов США)

External loans, SDR allocations and debt securities, by creditor, at period-end (US\$ million)

	2014	2015	2016	2017	2018
Banca centrală	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Центральный банк					
Central bank					
Împrumuturi de la FMI / Кредиты МВФ / IMF loans	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Datoria de stat directă	1 305,02	1 337,09	1 465,13	1 701,55	1 689,24
Прямой государственный долг					
Direct governmental debt					
<i>Organisme internaționale</i>	<i>1 133,91</i>	<i>1 144,80</i>	<i>1 214,31</i>	<i>1 345,81</i>	<i>1 393,36</i>
<i>Международные организации</i>					
<i>Multilateral creditors</i>					
AID / MAP / IDA	534,75	542,07	564,41	610,97	619,07
FMI / МВФ / IMF	308,09	289,46	279,69	296,53	276,24
BEI / ЕИБ / EIB	124,55	145,77	156,25	188,03	233,94
BIRD / МБРР / IBRD	29,41	28,44	68,22	84,12	91,39
BERD / ЕБРР / EBRD	48,07	50,29	57,06	65,61	73,75
FIDA / МФСР / IFAD	61,51	61,77	60,51	66,36	66,59
BDCE / БРСЕ / СЕВ	27,53	27,00	28,17	34,19	32,38
<i>Relații bilaterale / Двусторонние кредиторы / Bilateral creditors</i>	<i>171,11</i>	<i>192,22</i>	<i>250,36</i>	<i>354,86</i>	<i>295,64</i>
România / Румыния / Romania	5,37	4,03	65,41	171,42	125,26
Japonia / Япония / Japan	24,62	55,03	56,94	58,18	58,41
Rusia / Россия / Russia	55,45	53,20	50,23	46,33	41,18
SUA / США / USA	40,89	38,31	35,73	33,15	29,08
Austria / Австрия / Austria	18,00	18,79	21,75	24,83	23,69
Germania / Германия / Germany	22,81	19,69	17,92	19,15	16,73
Polonia / Польша / Poland				0,21	0,50
Turcia / Турция / Turkey	3,97	3,17	2,38	1,59	0,79
<i>Altele / Прочие / Other</i>		<i>0,07</i>	<i>0,46</i>	<i>0,88</i>	<i>0,24</i>
Datoria garantată asumată de stat	1,10				
Принятый к обслуживанию государством гарантированный долг					
Publicly guaranteed assumed debt					
Alți creditori / Другие кредиторы / Other creditors	1,10				
Datoria UAT / Долг АТЕ / Debt of ATU	14,25	16,67	16,55	21,00	17,12
<i>Organisme internaționale</i>	<i>14,25</i>	<i>16,35</i>	<i>16,32</i>	<i>20,82</i>	<i>17,03</i>
<i>Международные организации</i>					
<i>Multilateral creditors</i>					
BEI / ЕИБ / EIB	6,08	8,68	7,83	11,98	10,91
BERD / ЕБРР / EBRD	0,80	1,94	4,11	5,71	4,24
CFI / МФК / IFC	7,37	5,73	4,38	3,13	1,88
<i>Alți creditori / Другие кредиторы / Other creditors</i>		<i>0,32</i>	<i>0,23</i>	<i>0,18</i>	<i>0,09</i>
Datoria corporațiilor publice	19,98	9,06	5,40	12,80	14,73
Долг государственных корпораций					
Debt of public corporations					
<i>Organisme internaționale</i>	<i>7,24</i>	<i>6,11</i>	<i>4,92</i>	<i>12,80</i>	<i>14,04</i>
<i>Международные организации</i>					
<i>Multilateral creditors</i>					
BERD / ЕБРР / EBRD	7,24	6,11	4,92	7,34	8,83
BEI / ЕИБ / EIB				5,46	5,21
<i>Alți creditori / Другие кредиторы / Other creditors</i>	<i>12,74</i>	<i>2,95</i>	<i>0,48</i>		<i>0,69</i>
Datoria privată negarantată de stat	2 669,29	2 571,96	2 513,10	2 695,70	2 817,13
Негарантированный государством долг частного сектора					
Non-guaranteed private debt					
<i>Organisme internaționale</i>	<i>274,57</i>	<i>217,89</i>	<i>157,84</i>	<i>159,27</i>	<i>144,81</i>
<i>Alți creditori / Другие кредиторы / Other creditors</i>	<i>2 394,72</i>	<i>2 354,07</i>	<i>2 355,26</i>	<i>2 536,43</i>	<i>2 672,32</i>
TOTAL / ВСЕГО / TOTAL	4 400,34	4 274,07	4 292,46	4 695,34	4 756,02

Anexa 19. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2014 - 2018, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6)

milioane USD

	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*
Administrația publică	1 320,37	1 353,76	1 481,68	1 722,55	1 706,36
<i>Pe termen scurt</i>		0,07	0,46	0,88	0,24
Instrumente de natura datoriei		0,07	0,46	0,88	0,24
<i>Pe termen lung</i>	1 320,37	1 353,69	1 481,22	1 721,67	1 706,12
Împrumuturi	1 149,88	1 190,44	1 323,47	1 554,43	1 542,89
Alocări de DST	170,49	163,25	157,75	167,24	163,23
Banca centrală	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
<i>Pe termen lung</i>	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Împrumuturi	390,70	339,29	292,28	264,29	217,80
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	540,83	352,38	350,32	425,32	385,60
<i>Pe termen scurt</i>	256,66	162,63	218,10	257,87	228,73
Împrumuturi	18,38	18,53	18,57	20,79	23,66
Numerar și depozite	230,17	136,46	135,24	164,83	138,01
Alte angajamente aferente datoriei	8,11	7,64	64,29	72,25	67,06
<i>Pe termen lung</i>	284,17	189,75	132,22	167,45	156,87
Împrumuturi	284,17	189,75	132,22	167,45	156,87
Alte sectoare	2 417,56	2 233,70	2 341,06	2 721,01	3 218,24
<i>Pe termen scurt</i>	1 147,48	968,58	1 041,56	1 355,15	1 743,21
Împrumuturi	37,95	42,19	55,25	60,02	50,79
Numerar și depozite	3,40	0,84	0,60	0,50	2,23
Credite comerciale și avansuri	1 018,39	841,81	905,97	1 218,89	1 618,45
Alte angajamente aferente datoriei	87,74	83,74	79,74	75,74	71,74
din care datoria pentru resurse energetice	86,12	82,12	78,12	74,12	70,12
<i>Pe termen lung</i>	1 270,08	1 265,12	1 299,50	1 365,86	1 475,03
Împrumuturi	1 238,58	1 239,08	1 271,49	1 328,19	1 425,03
Credite comerciale și avansuri	31,50	26,04	28,01	37,67	50,00
Alte societăți financiare	105,25	99,62	114,29	132,87	169,80
<i>Pe termen scurt</i>	4,37	6,13	5,69	4,94	6,70
Împrumuturi	0,97	5,29	5,09	4,44	4,47
Numerar și depozite	3,40	0,84	0,60	0,50	2,23
<i>Pe termen lung</i>	100,88	93,49	108,60	127,93	163,10
Împrumuturi	100,88	93,49	108,60	127,93	163,10
Societăți nefinanciare	2 281,17	2 102,24	2 194,24	2 555,22	3 016,25
<i>Pe termen scurt</i>	1 142,68	962,04	1 035,41	1 349,68	1 736,34
Împrumuturi	36,55	36,49	49,70	55,05	46,15
Credite comerciale și avansuri	1 018,39	841,81	905,97	1 218,89	1 618,45
Alte angajamente aferente datoriei	87,74	83,74	79,74	75,74	71,74
din care datoria pentru resurse energetice	86,12	82,12	78,12	74,12	70,12
<i>Pe termen lung</i>	1 138,49	1 140,20	1 158,83	1 205,54	1 279,91
Împrumuturi	1 106,99	1 114,16	1 130,82	1 167,87	1 229,91
Credite comerciale și avansuri	31,50	26,04	28,01	37,67	50,00
Gospodăriile populației și IFSLSGP	31,14	31,84	32,53	32,92	32,19
<i>Pe termen scurt</i>	0,43	0,41	0,46	0,53	0,17
Împrumuturi	0,43	0,41	0,46	0,53	0,17
<i>Pe termen lung</i>	30,71	31,43	32,07	32,39	32,02
Împrumuturi	30,71	31,43	32,07	32,39	32,02
Investiții directe: creditare intragrup	1 794,43	1 796,78	1 734,64	1 841,36	1 936,65
Angajamentele aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți	1 794,43	1 796,78	1 734,64	1 841,36	1 936,65
<i>Pe termen scurt</i>	126,91	106,44	114,50	146,63	195,84
Împrumuturi	10,26	10,01	10,72	6,99	10,20
Credite comerciale și avansuri	116,65	96,43	103,78	139,64	185,64
<i>Pe termen lung</i>	1 667,52	1 690,34	1 620,14	1 694,73	1 740,81
Împrumuturi	1 099,93	1 081,46	1 030,25	1 125,06	1 165,31
Alte angajamente aferente datoriei	567,59	608,88	589,89	569,67	575,50
TOTAL	6 463,89	6 075,91	6 199,98	6 974,53	7 464,65

Articole informative:

Arierate	249,62	258,42	265,86	267,75	272,24
Alte sectoare	157,20	164,62	171,54	173,36	177,18
<i>termen scurt</i>	9,92	9,96	10,01	10,17	12,06
<i>termen lung</i>	147,28	154,66	161,53	163,19	165,12
Investiții directe: creditare intragrup	92,42	93,80	94,32	94,39	95,06

* date revizuite

Anexa 20. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2014 - 2018, prezentare sectorială (conform Ghidului SDE 2013/MBP6)

milioane EUR**

	31.12. 2014*	31.12. 2015*	31.12. 2016*	31.12. 2017*	31.12. 2018*
Administrația publică	1 085,34	1 239,08	1 417,27	1 443,22	1 498,45
<i>Pe termen scurt</i>		0,06	0,44	0,74	0,21
Instrumente de natura datoriei		0,06	0,44	0,74	0,21
<i>Pe termen lung</i>	1 085,34	1 239,02	1 416,83	1 442,48	1 498,24
Împrumuturi	945,20	1 089,60	1 265,94	1 302,36	1 354,90
Alocări de DST	140,14	149,42	150,89	140,12	143,34
Banca centrală	321,16	310,55	279,57	221,43	191,26
<i>Pe termen lung</i>	321,16	310,55	279,57	221,43	191,26
Împrumuturi	321,16	310,55	279,57	221,43	191,26
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	444,56	322,53	335,09	356,35	338,62
<i>Pe termen scurt</i>	210,97	148,85	208,62	216,05	200,86
Împrumuturi	15,11	16,96	17,76	17,42	20,78
Numerar și depozite	189,20	124,90	129,36	138,10	121,19
Alte angajamente aferente datoriei	6,67	6,99	61,50	60,53	58,89
<i>Pe termen lung</i>	233,59	173,68	126,47	140,30	137,76
Împrumuturi	233,59	173,68	126,47	140,30	137,76
Alte sectoare	1 987,23	2 044,48	2 239,29	2 279,77	2 826,12
<i>Pe termen scurt</i>	943,23	886,53	996,28	1 135,40	1 530,81
Împrumuturi	31,19	38,62	52,85	50,29	44,60
Numerar și depozite	2,79	0,77	0,57	0,42	1,96
Credite comerciale și avansuri	837,12	770,50	866,59	1 021,23	1 421,25
Alte angajamente aferente datoriei	72,12	76,65	76,27	63,46	63,00
din care datoria pentru resurse energetice	70,79	75,16	74,72	62,10	61,58
<i>Pe termen lung</i>	1 044,01	1 157,95	1 243,01	1 144,37	1 295,31
Împrumuturi	1 018,11	1 134,12	1 216,22	1 112,81	1 251,40
Credite comerciale și avansuri	25,89	23,83	26,79	31,56	43,91
Alte societăți financiare	86,52	91,18	109,32	111,32	149,11
<i>Pe termen scurt</i>	3,59	5,61	5,44	4,14	5,88
Împrumuturi	0,80	4,84	4,87	3,72	3,93
Numerar și depozite	2,79	0,77	0,57	0,42	1,96
<i>Pe termen lung</i>	82,92	85,57	103,88	107,18	143,23
Împrumuturi	82,92	85,57	103,88	107,18	143,23
Societăți nefinanciare	1 875,12	1 924,16	2 098,85	2 140,86	2 648,74
<i>Pe termen scurt</i>	939,28	880,55	990,40	1 130,81	1 524,78
Împrumuturi	30,04	33,40	47,54	46,12	40,53
Credite comerciale și avansuri	837,12	770,50	866,59	1 021,23	1 421,25
Alte angajamente aferente datoriei	72,12	76,65	76,27	63,46	63,00
din care datoria pentru resurse energetice	70,79	75,16	74,72	62,10	61,58
<i>Pe termen lung</i>	935,84	1 043,61	1 108,45	1 010,05	1 123,96
Împrumuturi	909,95	1 019,78	1 081,66	978,49	1 080,06
Credite comerciale și avansuri	25,89	23,83	26,79	31,56	43,91
Gospodăriile populației și IFSLSGP	25,60	29,14	31,12	27,58	28,27
<i>Pe termen scurt</i>	0,35	0,38	0,44	0,44	0,15
Împrumuturi	0,35	0,38	0,44	0,44	0,15
<i>Pe termen lung</i>	25,24	28,77	30,68	27,14	28,12
Împrumuturi	25,24	28,77	30,68	27,14	28,12
Investiții directe: creditare intragrup	1 475,02	1 644,57	1 659,23	1 542,76	1 700,68
Angajamentele aferente datoriei întreprinderilor cu investiții directe față de investitorii lor direcți	1 475,02	1 644,57	1 659,23	1 542,76	1 700,68
<i>Pe termen scurt</i>	104,32	97,42	109,52	122,85	171,98
Împrumuturi	8,43	9,16	10,25	5,86	8,96
Credite comerciale și avansuri	95,89	88,26	99,27	117,00	163,02
<i>Pe termen lung</i>	1 370,70	1 547,15	1 549,71	1 419,91	1 528,71
Împrumuturi	904,14	989,85	985,46	942,62	1 023,33
Alte angajamente aferente datoriei	466,56	557,30	564,25	477,29	505,38
TOTAL	5 313,32	5 561,22	5 930,46	5 843,53	6 555,14
Articole informative:					
Arierate	205,19	236,53	254,30	224,33	239,07
Alte sectoare	129,22	150,67	164,08	145,25	155,59
<i>termen scurt</i>	8,15	9,12	9,57	8,52	10,59
<i>termen lung</i>	121,06	141,56	154,51	136,73	145,00
Investiții directe: creditare intragrup	75,97	85,85	90,22	79,08	83,48

* date revizuite

** recalculat din USD la cross-cursul oficial de la sfârșitul anului